

Слободан Шкеровић

ШЕСТ ПЕВАЊА ИЗ ПЛАНЕТАРНОГ РОМАНА

НЕВИДЉИВИ МАРС

- Просветљење и изумирање
- Јупитер црта крст муњама
- Зоопраксископ
- Солнце у мозгу
- Кетакејански мрак
- Северњаци одлазе

Просветљење и изумирање

Мисли нису делатне, не плаши се.

То је смрт с којом ја немам ништа. То је слобода која измиче зарицању.

То је јаки ум који се смеје својој мени. Његов је смех титрај и он прожима струне сингуларитета. Тешко оном ко је састављен. Распашће се резонантно.

Сад Платон седи у пећини. Окачио је пршуте изнад ватре, Мило му је што су идеје покошене. У вечности нису потребне. Може да певуши и да грицка сламку. Нико му замерити неће.

И као бафало којег гуши лавица, а около Африка, крештава и златна, смрт је безболна и Бог је ту, блажен и срдчан.

То је правда која све стиже.

И груди су пуне солнчевог система. Марсових долина, јупитерских клисура, Нептунових бичева. И ти хоћеш да промишљаш, али живост те спречава. Светски бол те сатире.

Еволуција те доводи до краја.

Јер није време то што вечно траје.

Него је време апстракт, алфа и омега, месец и солнце.

Видео си крај, сад гледај себе. Ал месечине нема више.

Јупитер црта крст муњама

*You do look, my son, in a moved sort,
As if you were dismay'd: be cheerful, sir.*

Will Shakespeare

Наравно, аура се шири, али то зависи од тачке гледишта. Плазма не лети. Време шћури у тангенти. Врео је додир Солнца и прошлих збивања. Грбе, ребра, пустош у богомољама. Солнце је жута зеница, преплављена несталим. Из ње Јупитер одлива ветрове. Ту бубри електронски троп: у протуберанци...

Шта ћеш хтети да схватиш? Кад се спустиш у свој ограничени свет, у своје омиљене фрактале и бескрајну омамљеност, у непреведене истине тајне оностраног.

Преводилац из Винче

Међу звездама с очима и њушкама. У законитим кретњама мисли. С лажним погодбама и досадном глади. Подићи поклопац, ослободити се...

Увек су му биље у снопу доносили. Оно мирише, храни, опија. Колико зрна у зделама, да зубима крцка. Увезани трагаоци, чија су тела трпали у хумку. За сваког одеље лутку, однесе дому. Дом тесан, топли, узима.

Играју, певају, смеју се. Спасилац је прашњав, нокти су му отврднели, жуљеви по прстима. Одмах иде назад, водиља трчи пред њим повијена. Водиља га понекад олиже.

Квантни ум нема господара. Он води људе Духу чим сазре.

Сазрели ум привеже тело. Жеђ пржи, тело боли. Тело умре. Тело спусте низ пупак.

До колибе је само један пут. С њим нико не разговара. Понекад доведу немирно дете. Дете слуша стењање. Мајку дозива. Ћук пијуче. Преводилац резбари ројину. Заковрнуте очи, испуцале усне. Светлост ломаче глади, дим љути гребе.

А тамо вреба шарано тело немирно на киши.

Шаре су пале с неба утиснуте у кожу.

Шâрани лове робове.

Убијају преводиоце.

У снове им звери долазе.

Лако је постати звер, звер је сва у устима.

У дахтању и зубима.

То је лако, треба их само одрати и крзном се огрнути.

Зоопраксископ

*На почетку беше буба. Буба је знала. Буба је осећала.
Шта ћеш више? Буба је била као Солнце.*

У поквареном зоетропу Дарије пропада у неповезану причу. Смисао живота је храна за смрт. Дарије је смисао и биће растргнут, пупак се одмотава. Свет је постојао, он је сада машина. Витлови стружу, плускају комадине мяса и лоја. Вијак односи. Корозија згрушава. Пулсирање генератора набија електрична кола. Плавичасто и бело, грозница струји. Побегao је смисао, ту је само непрозирна идеја. Она је мрак, варнице осветљавају ништа. Гробнице нема, читав свет је гроб.

Каква је истина што украде задовољство?

Да је зажалио јер није знао да ће ствари бринути о себи?

Оне су се саме раставиле.

Али Око их је спојило у покретне слике.

Зарјана види светлаце

Шта је звездана свест?

Нема је од преобилне светлости.

Би да се игра телом, непомичношћу и слухом. Далеким звуком који постоји у уху. Свет је срушен, она то зна, али везе постоје. Закрчен пут товарним животињама, балега мирише, људи за својим послом, а она додирује ум вечности. Па она у свести то види, у раштрканој светлости: тачке поимања. Веза је плима, ум се консолидује, свет пропада.

Шта је звездана свест, свих звезда?

Игра се кашичицом и чајем у тишини. Неко ућуткује себе да би осликао крајолик. Платно, пигменти, загушљива соба. У креденцу су тањири, украсне посуде, столњаци, постељина. Још ствари у соби, изван, даље. Али крајолик описује тиштање различито од свега.

Путује ли звездана свест? Или је као једна Звезда?

Искапи чај, празна шалица, с кашичице капље. Около је тмина, од ње око боли. Заклопи очи. Путуј. Кроз време растављено у зрнца, окрећи огледалца. Зарјана бљесне у свест, у хладни ожичени мозак идолотворца.

Кап нараста око амигдале.

Поруке посвуда...

Гласови, слике, портрети.

Крстоноше, с упаљеним крстом.

Укопани у гроб. Шта види Зарјана у ватри смоле? Црни дим, терпентин цврчи, знојава тела, лица: сви горе с дрветом и трпе бол. Учењаци збуњују лаике страним језиком. Пакосно. Речи које се истичу, опојне ко цвет. Речи су ветар, осице, крвоток. Имитирајмо, не одступајмо. У ишчекивању оргазма...

„Бог ће ми га подарити.“

Занимљиво, баш тако настаје религија.

И свака политика.

Тако се деца уче одмалена, да перу руке и зубе.

То ће их довести до оргазма: „бити добар“, „бити користан“, „бити заслужан“, „бити награђен“...

У планетарној свести: „бити плав и облачан“, „бити зелених поља“, „бити непроходна џунгла“...

Све рибе, птице, зглавкари, мамали, марсупили, гмизавци и жапци, поносни су на своје протоколе.

Зарјана која је видела светлаце, прштаве из смоле... Шетала се надмено у поворци омамљених заједничара. Њих гони бич, који као ексер закива бол у разјарено закуцавање.

Зарјана осећа грозницу у удовима, кичма се клати и гони је да падне лицем напред. Опсесивност је неразрешиви чвор. Бежи из те гомиле, зна да значења нема у поступцима. О, како је то ужасан осећај парализе када се препустиш бесмисленом „они“!

Лају и дахћу јој на ухо.

Нападају својим оргазмом!

Желе јој добро. Тако је силују дугим и влажним „исправним делањем“.

Црева су јој кроз грло доспела до рамена, менискуси рахитични под доња ребра. Сокови и киселине у бронхије и цуре кроз нос, што ужасно пецка.

Кренимо у славу, у убијање живе, непроходне масе!

О, плачите мајке, које родисте антихристе!

Зарјана је прободена многобројним коцима.

Умри јер си заразна, бела и млечна.

Иде Јуда, који је оживео с вешала, у разнобојном кафтану.

Покрстиће је звекетавом водом, обичајним правом.

Буди се, нек нестане пре но што је растргну!

Солнце у мозгу

Рамос је уметник. Његов објект су скелети. Скелети у радничким позама. Стодвадесет поза радничког оргазма. У шупљине лобања натрпао је стиропор. У очима су завртњи. У пелвису скелети ембриона. Полни органи су алатке. Звуци резања и сврдлања. На столу је књига. У корпи за отпатке ципеле. Сат треба да зазвони у пет и тридесет. Један скелет је пао на патос крај столице. Писаћа машина се распала од ударца. Девојчица-скелет црта насмејано солнце. Обучена је у модру ђачку кецељу.

Кроз прозоре улази јара. Све се одиграва у квантном мозгу. У њему је све задато унапред. Све је разрађено до најситнијих детаља. До честица и таласа од Великог праска. У њему је све сачувано, спасено. У квантном мозгу бљешти Солнце спасења.

У Расулу Рамос налази метиљаве остатке корења и гумасте дроњке. Све је смрзнуто и некако бестежинско. Материја плута бесциљно. То је због тога што је Копито 17 извукао све електроне из ње. Без електрона материја не може да оствари однос. Зато Рамос ствара односе и у њима материја добија место. У правоугаоном простору Рамос распоређује плутајућу динамику. Материја је без масе и Рамосова идеја јој даје образац. Али све се некако разилази. Већ сам рекао, материја без електрона нема свест о односу.

Рамос је Пиринејац. Када је требало да се претвори у духа захтевао је да му одстране сва сећања. Задржао је само свој вајарски занат и слободу да импровизује композиције. Ослободио се свих психолошких спрега. Носио је белу кошуљу с испегланом крагном. Изразом лица доминирале су изразито повијене густе обрве које су се састављале у корену повијеног носа. Усне су имале облик птице с крилима у замаху. Очи су му биле црних ириса, притиснуте тешким, надувеним капцима. Брада четвртаста и истурена. Образи ћосави.

У почетку је радио у камену. Разбијао је камен и тражио слабе спојеве. Грудве тако сломљеног камена биле су скулптуре. Понекад би у композицију додавао грумене и мрвице земље. Сасушене биљке. А онда и кошчице.

Свака скулптура је имала своје нарочито осветљење које је кружило и било извор различитих сенки. Покретање сенки као да је оживљавало смрвљену представу. Све те аранжмане је на крају побацао. Схватио је да се силе играју планетом на исти начин и да је

време да оде. Пре него што је постао дух знао је да ће и то убрзо проћи. Није хтео да прошлост живи.

Пошто није имао сећања, замишљао их је. Шта би морало да буде истина? У квантном мозгу је осветљавао тела, ломио их и растављао. Налазио је гробнице. У њима је препознавао лудост. Решио је да оживи скелете. Они су били као живот после смрти. Тако се подсмевао култу.

Шта је електрон идеје? Лица одране коже, с мишићима и тетивама и крвним капиларима кроз које протиче крв. Схватио је да су се скулптуром на сличан начин бавиле убице-наивци. Земунице декорисане одраним људима. Органи на столу, међу оризом и различитим зрневљем. Крв намазана на хлеб. Одсечена стопала и шаке на гомили, крај дивана и чибука. Рамос је желео да се снужди и заборави сопствену вештину. Уметност убијања за њега је била посрамљујућа тајна. Каква је то била уметност, слезина и цигерица међу пехарима и чинијама? Седиње и дремање на тек одраној кожи, испијање мокраће и семене течности. Влажне бутине као јастучићи. Брадата лица навучена на ћупове.

Турбан од изнутрица. Изметом исцртани симболи.

Деца се играју бубрезима и тестисима. Отимају се о груди. Сало бацају у ватру. Жене спремају туршију.

Али они су срећни кад мру.

Рамос је пожелео да чини исто.

У соби кетакејанској, звучни скалпели режу посетиоце.

Спермакети, који уживају док додирују тела, немају идеју смрти. Њихова је снага слободна. У мозгу је тачка свести, електрон-идеја. Та тачка гори и пламен удара Рамоса у чело. Кроз све нерве пролази трептај и Рамоса носи у квант.

Кетакејанским умом Рамос се убија.

Као нека стаза, свилена, обавија се око њега. Везује га и он седи док се не претвори у мумију. Живот свој је пустио у долину, одагнао свест. Тај живот стеже једњак. Утроба повраћа. Деца гледају, необично им је што отац умире. Не могу да схвате.

Тресу се. Трче, вичу, дозивају.

Долазе жене. Лелечу.

Село заудара на лој.

Сад ће почети да спремају мртваца.

Кетакејански мрак

У Галаксији има много Закона, ал такође има и много камења...

Из Солнца плови океан. У њему су ембриони делфина и грбавих китова.

У Солнцу, у мраку, не може да разазна сопствену мисао.

Пада низ пламенове усмерене к тишини. У глухо црно језгро окружено олујом.

У Солнцу, Бог-Уљешура, који је невидљив и нема прсте на шакама, звуком обликује временске куполе. Оне трају трен као и свест рођена у њима. Звук-сонар пржи кроз воду и прска у невидљиву сферу. Кратки снови је мреже и она избија кроз мрачне мрље.

Океан плови набијен сном.

Плови оностраном из којег извире.

Хиперион хода стазом, у сумрак, док се буде змије. Калпе су прошле, југе довршене.

Реке мртвих се слиле у шупљину.

Углачани камен на дну.

Ноћ је пала и оштар мирис биља заводи. Шаман-бакљар чека крај дрвета. Топлота тла покреће зрак и звезде лелујају. Вечерњача вије небом, за њом је крвави траг. Шаман је путовао у духу и чврсто је убеђен да ће Земља одаслати муње. Тако му се привидело, да ће силе оба света укрстити муње. Али сврха тога измиче му.

Хиперион ће поћи с њим у Око таме. Шаман хоће да зна.

Сада, када је добио знак, забада бакљу у земљу и започиње лагани плес. Затворених очију, испуњава га ново тело. Новим телом одлази кроз празнину...

Брзо је кад се деси судбина. Кад се роди пре времена.

А шаман је само подигао ногу.

Крај њега се зачеше издисаји лакоће. Срозавање у слепило.

Миристи остадоше и још снажнији воњ. То тек да се зна да није сам.

Страхопоштовање и беспомоћност! Шаман замишљеним прстима начини знак вулкана.

Иронишно, знао је, постављачи питања су уз њега, али ћуте.
Намргођени Северњаци.

Убрзање га притисну. Заискри жамор свих бића углас.

Зову живи и мртви, и будући.

Златна гомила на ивици свести. Каква је судбина?

Већ је падао раније. Сад се држао беле тачке. О, кад би могао да
остане у тој близини! Слободан од несхватљивог меса и костију.

Северњаци су у повлачењу, њихова је осека.

Кит циља валовима, чешља судбину. Провејава цијук, експлозија
у уху.

Репатица гори, муње шибају преко Месеца. Море се одваја и
руши на Земљу. Плаве и беле жиле шиште кроз облаке. Реке блата,
житке, спржене.

Месец одскаче у вишу орбиту.

Шаман спушта стопало: готово.

Хиперион је отишао, сад је тишина. Мисли немоћне, полегле у
стомак. Узима бакљу и каска кроз ноћ.

Силуета главатог кита плива у одразу ватре. Ћук дозива. Рука
дрхти.

Страх је неопозив, видео је далеку будућност. Понизно се скупио
као нерођено дете. Отегнути зов јечи планетом.

Део вриске је остао у души. Шаман зна да је уснио проклетство.
Шум је прејак, рађаће се глуви. Дотрчава у пусто село. Сањају, стењу.

Бакља се гаси.

Шаман-бакљар клоне.

Врећа костију подељеног ума.

Шум нараста, у сновима се преврће, звери говоре. Речи су
неразумљиве, то су имена. Шаман не разуме име.

Али речи ће превладати. Вући ће кишу за собом, кишу у души.
Шум капи по бистрој струји. Речи саме.

Браћи је досуђена плима.

Северњаци одлазе

Будућност је болест

Северњаци поштују велика бића. Велика и стара бића имају снажну крв. И грабљивци је пију али се моћ крви не прима у њих. Над грабљивцима бдију жедни духови. Северњаци их виђају над чопорима вукова и ређе с медведима. Жедне духове терају, јер их виде. Узвикују, а ови су страшљиви.

Северњаци су у Магли Заборава добили судбину.

Дато им је да виде помућену Браћу и бол њиховог унижења још много поколења. Речи су им дате да их подвикују, по једну.

Копља су им дата да секу крв. Погледом да убију.

Ћуте а мисли су им без реда. Шта раде, дато им је непосредно. Из тишине, а Браћи је додељена врева.

Браћа нижу речи, ко да их схвати? Не може се помоћи.

Свеједно, Браћа их воле, поклањају им оштра копља и украсе. Они не знају да им је добро јер Северњаци терају жедне духове с њих. Осећају захвалност али неизрециву. Кад Северњаци напусте овај свет, Браћа ће је изгубити. Знање ће се повући. Жедни духови ће их попити.

Северњак Киш чува у мешини крв медведа.

Крв је згрушана, али је снага у сукрвици. Из Магле је дошао бледи шаман и Киш му даје да пије. Бледи шаман записује речи. Киш се мршти, а овај се смеје. Смех није непознат Северњаку, али разлози су битно другачији. С друге стране, речи бледоликог падају на танку кожу, али нечујне. Кишу је због тога нелагодно, не разуме.

Речи седају.

Враћају се у уста.

Киш је толико изненађен да је скочио и отео Брату шаману белу кожу с речима.

- Аааа, рекао је.

Бледи шаман се тако засмејао да је пао.

Врева се шири по принципу осмозе. Киш је то уочио. С неверицом врти главу. То раде, мењају ствари. Зар не знају?

Шире се у ствари.

Ствари се шире у душу. У души су слике. Хођају од слике до слике. Изгубљени међ сликама. То је болест!

Брат шаман се смеје а Киш види тужну представу плавичастосивог човека који рида. Он пије веселост и Брат полако јењава. Уплашен поглед приказе сева према Кишу.

Киш викне. Приказа се провуче под кожу. Киш поново викне. Брат не разуме. Приказа вири кроз његове зенице. Киш виче и дави брата. Кроз исколачене очи излеће рој жамора. Грабљивац одлеће а брат шаман хвата зрак.

- Смех, виче Киш. Смех!

Гримаса уместо смеха. Душа обликује лице и килаво дахће.

О, кад би само знали да ћуте!

Али чупати слике је мрско. Врева жамори, слике се руше. Крв разноси бол.

Брат побегне.

Киш пева: хмммм, хумммм, хмммм.

Треперење тела ослобађа ум.

Суочава се с главатим китом. Уљешура трепери. У пространству Солнца њих двојица се сједињују.

Рамос дрхти. Хтео би да прича, али само избија зној.

Мртве речи у његовој глави. Мозак врца, електрони се здружују.

Зора новог доба.

Сва људска тела су у плазми.

Плазма је скулптура у Јупитеру-звезди.